

Ecologisch Onderzoek

Zuidzijde 131 Bodegraven

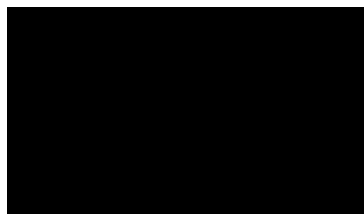

Colofon

Titel Ecologisch Onderzoek Zuidzijde 131 Bodegraven
Status rapport Definitief
Projectnummer 22A090
Datum uitgave september 2022
Samengesteld door [REDACTED], adviseur Watersnip Advies
[REDACTED] adviseur Watersnip Advies
Foto's Watersnip Advies

Naam en adres opdrachtgever

Contactpersoon opdrachtgever

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

De inhoud van dit advies is met uiterste zorg samengesteld. Watersnip Advies sluit alle aansprakelijkheid uit voor enigerlei directe of indirecte schade, van welk aard dan ook, die onverhoopt zou kunnen voortvloeien uit of verband houdt met het gebruik van dit document.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	6
2.1	Huidige situatie.....	6
2.2	Plannen	6
3	TOETSINGSKADER.....	8
3.1	Europese richtlijnen	8
3.2	Landelijk natuurbeleid- en wetgeving	8
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	<i>8</i>
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>13</i>
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).....</i>	<i>14</i>
4	RESULTATEN ONDERZOEK	15
4.1	Methode.....	15
4.2	Flora	15
4.3	Fauna	15
4.3.1	<i>Vogels.....</i>	<i>15</i>
4.3.2	<i>Vissen</i>	<i>16</i>
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	<i>16</i>
4.3.4	<i>Reptielen.....</i>	<i>17</i>
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren.....</i>	<i>17</i>
4.3.6	<i>Vleermuizen</i>	<i>17</i>
4.3.7	<i>Aanvullend bouwkundig onderzoek</i>	<i>22</i>
4.3.8	<i>Overige soorten</i>	<i>24</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	25
5.1	Conclusies en aanbevelingen	25
5.2	Algemene Zorgplicht	26
6	BRONNEN.....	27

1 Inleiding

██████████ was na aankoop van de woning van de woning uit ongeveer 1815 van plan deze te laten staan en inwendig te renoveren. Na een aanvankelijk positief overleg met de welstandsgedelegeerde van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ontving ██████████ een rapport waarin de gemeente aangaf de woning liever gesloopt te zien worden en nieuwbouw onder toezicht van een architect te prefereren. Hierdoor werd het voor de eigenaar nodig om toch een ecologisch onderzoek uit te laten voeren. In de nazomer van 2022 is Watersnip Advies toen gevraagd een ecologisch onderzoek uit te voeren. Voorliggend rapport bevat de resultaten van dit onderzoek.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming -Wnb).
- Er schade optreedt aan beschermde dieren en/of planten. Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (eveneens toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en veldonderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In september 2022 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade. In het samenvattende schema op de volgende pagina wordt aangegeven of er overtreding plaatsvindt aan beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden. Tevens worden enige aanbevelingen gedaan t.b.v. de zorg voor de biodiversiteit.

Conclusies en aanbevelingen

In onderstaand schema volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen uit hoofdstuk 5. Daarin wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen gevolgen zijn voor beschermde natuurgebieden of verbodsbepalingen worden overtreden.

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein liggen op 3,3 km afstand van het plangebied. Door de afstand is het niet nodig de stikstof depositie in de gebruiksfase op de natuurgebieden te toetsen.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Ja, het plangebied ligt in de Natuurnetwerk Nederland. Voor de instandhouding van de NNN is een ecologisch werkprotocol nodig tijdens sloop en bouw werkzaamheden in het plangebied.
Omgevingsvisie/verordening §3.2.3	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bunzing, Haas, Hermelijn en Konijn, geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

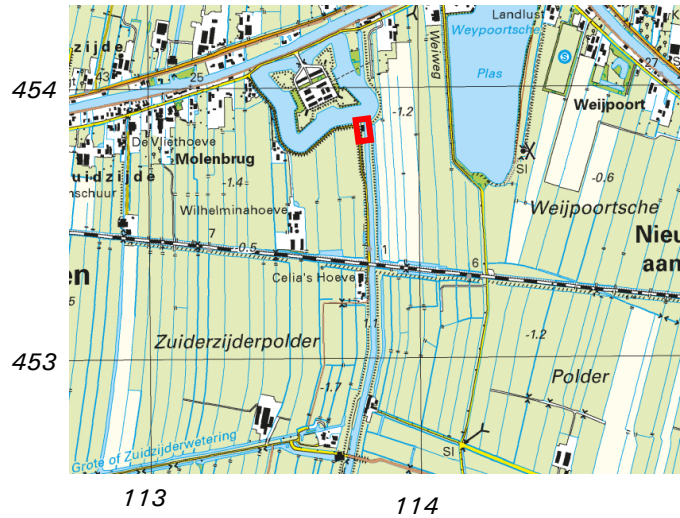
Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
Vleermuizen §4.3.6	

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten: 113, 454

Op het perceel is een woonhuis, een schuur en een kleine kas aanwezig. Verder zijn in de tuin diverse fruitbomen en andere cultivars te vinden. Deze zijn deel overwoekerd door onder andere Braam en Brandnetel. Aan de noordzijde grenst het plangebied met de gracht van Fort Wierickerschans. Het plangebied is een langgerekt perceel en ligt langs de Enkele Wiericke.

Figuur 1: Het plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

was na aankoop van de woning van de woning uit ongeveer 1815 van plan deze te laten staan en inwendig te renoveren. Na een aanvankelijk positief overleg met de welstandsgedelegeerde van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk ontving een rapport waarin de gemeente aangaf de woning liever gesloopt te zien worden en nieuwbouw onder toezicht van een architect te prefereren. Hierdoor werd het voor de eigenaar nodig om toch een ecologisch onderzoek uit te laten voeren. In de nazomer van 2022 is Watersnip Advies toen gevraagd een ecologisch onderzoek uit te voeren. Voorliggend rapport bevat de resultaten van dit onderzoek.

Figuur 1 Uitzicht uit het dakraam

Figuur 2 Oever aan de Enkele Wiericke

Figuur 1 Kas in het plangebied

Figuur 2 Gracht van Fort Wierickerschans

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura 2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. De richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura 2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Stikstofdepositie

Sinds 2015 werkte de overheid met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) aan minder stikstof in de natuur. In mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat dit programma niet meer gebruikt mag worden. In Provincie Zuid-Holland is afhankelijk van de omvang van het initiatief een stikstofdepositieberekening nodig.

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht geworden. Hierin worden resultaatverplichtingen voor stikstofreductie genoemd voor 2025, 2030 en 2035. Tevens is er een bouwvrijstelling. Deze geldt voor bouw,- aanleg en sloopactiviteiten. De vrijstelling is niet geldig voor de gebruiksfase van de nieuwbouw en/of nieuw aanleg. Aan de hand van het 'Stroomschema beoordeling WABO-aanvragen bouw voor nieuwe initiatieven met stikstofdepositie' kan bepaald worden of de berekening voor het betreffende initiatief noodzakelijk is.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten 'Vogelrichtlijn (Wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' (Wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime 'andere soorten' (Wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Figuur 3 Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

Het tijdig integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag mogelijk voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 5).

Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

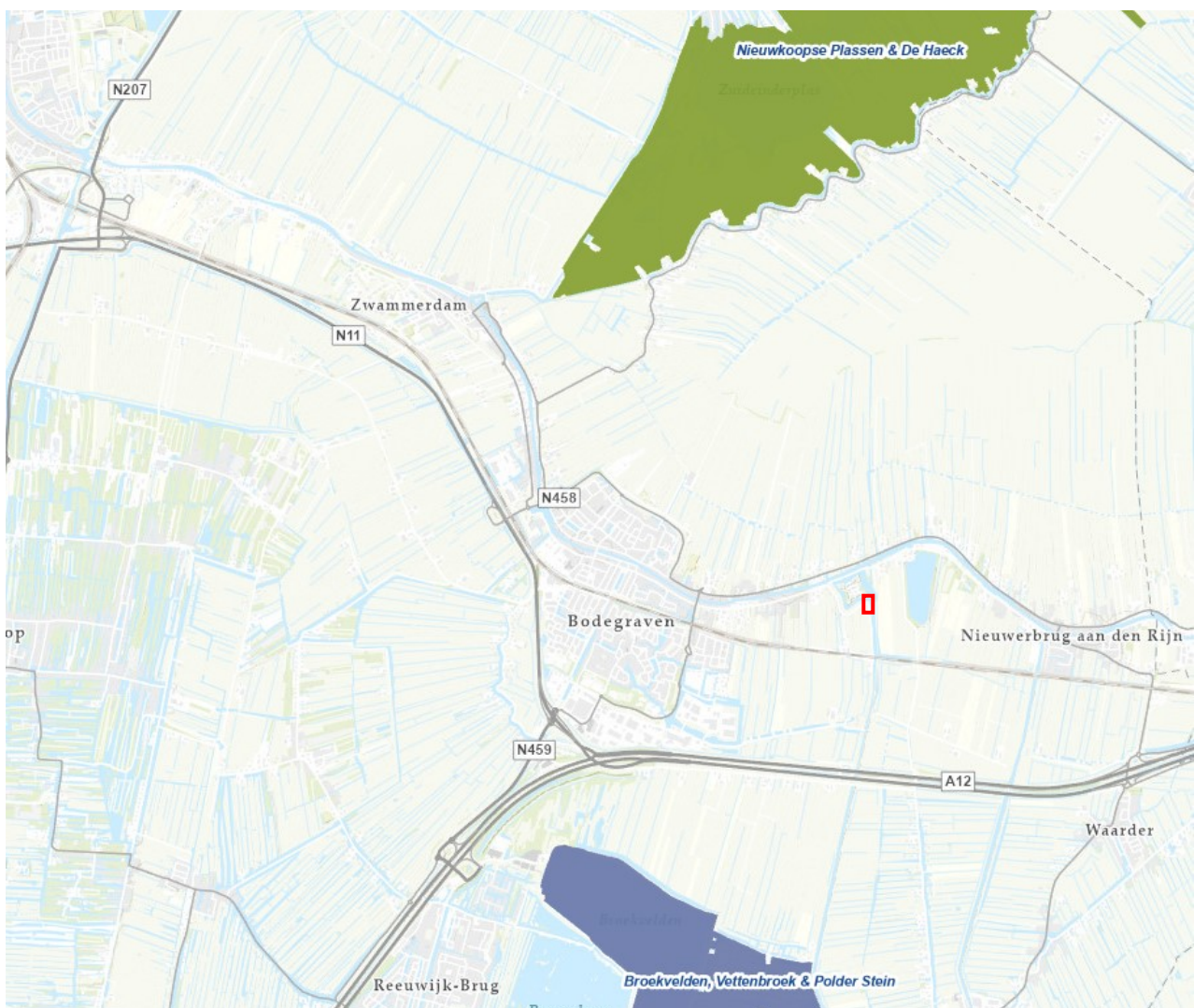
Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied. Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied met 3,3 km ten zuiden van het plangebied. Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck ligt op 3,8 km afstand ten noorden van het plangebied. In beide Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitatstypen aanwezig.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Platte schijfhoren, Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient. Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura 2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de bredere omgeving van het Natura 2000-gebied. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze wetlandsoorten als foerageergebied.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura 2000-gebieden zijn derhalve niet/wel aan de orde.

Figuur 4: Ligging Natura 2000-gebieden t.o.v. plangebied (bron: www.pzh.nl)

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Stikstofdepositie

Het initiatief betreft de bouw van één woning. De afstand tot het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is 3,3 km. Uit het stroomschema blijkt dat voor één woning binnen een afstand van 1100 meter een stikstofberekening nodig is . De afstand van het plangebied tot de Natura 2000-gebieden is groter. Er is geen stikstofdepositieberekening nodig van de gebruiksfase door de afstand van het plangebied ten opzicht van de Natura 2000-gebieden.

Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven of inteelt verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt wel deel uit van een NNN-gebied (zie figuur 6). Er zijn geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop en bouw van de woning kunnen mogelijk schade veroorzaken aan de NNN. Om deze schade te voorkomen zijn aanvullende maatregelen nodig en wordt geadviseerd te werken met een ecologisch werkprotocol.

Figuur 5: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die 1 januari 2023 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En ook is het doel een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie te realiseren. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotopen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

De NNN is reeds beschreven in §3.2.2. De bovenstaande elementen zijn verder niet aanwezig. Schade aan deze elementen is derhalve niet aan de orde.

Figuur 6: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (rood) (bron:ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. Soorten die op een afstand van 0 tot 1km zijn waargenomen, worden in dit rapport behandeld. Indien relevant worden soorten op een afstand van 1 tot 5km ook genoemd. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op maandag 5 september 2022 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Er is als volgt te werk gegaan:

- a. Met behulp van een ladder is de dakconstructie van de gebouwen aan de binnen- en buitenzijde geïnspecteerd op eventueel aanwezige ruimtes. Hierbij zijn ook dakpannen gelicht.
- b. Met behulp van een schroevendraaier en koevoet zijn de aanwezige spleten/ruimten gecontroleerd op mogelijk gebruik als invliegopening door vleermuizen.
- c. Er is gezocht naar sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen (bijv. uitwerpselen).

4.2 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit cultivars die overwoekert zijn. Er staan diverse bomen zoals Okkernoot en Paasrdekastanje. Het plangebied wordt overwoekerd door diverse distels en Braam. De oever staat vol met Riet. In het water rondom het plangebied is enkel Gele plomp te vinden.

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Wilde eend, Meerkoet, Fuut en Kauw. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen, omdat de inventarisatie buiten het broedseizoen is uitgevoerd. De bomen binnen het plangebied zijn wel geschikt als broedlocatie voor vogels. Echter zijn er in het plangebied geen vogelnesten aangetroffen.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Nesten van de Gierzwaluw en Huismus worden niet in het gebied

verwacht. Gierzwaluw en Huismus zijn afhankelijk van menselijke bebouwing voor hun nestlocaties. De dakpannen bieden geen geschikte ruimte voor deze soorten om een nest onder te bouwen. De dakpannen liggen strak op en tegen elkaar, hierdoor is het niet mogelijk voor de Huismus of Gierzwaluw om onder de dakpannen te komen. Gierzwaluwen nestelen vaak onder uitstekende dakpannen. Echter komt dit in het plangebied niet voor. Alle pannen eindigen om de daktrim. Er zijn hierdoor geen uitvlieg mogelijkheden. Nestmogelijkheden voor deze soorten worden daarom uitgesloten.

Figuur 7 Dakpannen op het platte dak

Figuur 8 Dakpannen boven de dakgoot

Het plangebied is wel geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels en uilensoorten. Er staan een aantal bomen in het plangebied die ruimte bieden voor diverse roofvogelsoorten.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten of geschikte locaties voor jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Jaarrond beschermde nesten van uilen en roofvogels kunnen worden uitgesloten.

4.3.2 Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen beschermde vissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied. De sloten zijn wel geschikt als leefgebied voor beschermde vissen. Het water blijft echter ongemoeid. Schade aan beschermde vissoorten kan worden uitgesloten.

4.3.3 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Rugstreeppad (Wnb-hrl/ Rode lijst status 'gevoelig') in de nabije omgeving van het plangebied voorkomt (0-1 km).

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook overgangen in het landschap als dijktafsluitingen en de grenzen tussen bovenland en droogmakerij vindt de Rugstreeppad aantrekkelijk als leefgebied.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreeppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven.

Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen en regenwater kan stagneren, wordt het gebied mogelijk wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie. Momenteel zijn deze biotoopeisen niet aanwezig in het plangebied. Echter is het van belang dat deze biotopen ook niet ontstaan tijdens de geplande werkzaamheden.

4.3.4 Reptielen

Op basis van de bureaustudie wordt de Ringslang (Wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') verwacht in de nabije omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Ringslang is een watergebonden soort en wordt in het aangelegen water van de Enkele Wiericke incidenteel langszwemmend waargenomen. Deze soort heeft rijk begroeiende oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Het onbebouwde deel van het plangebied kan gebruikt worden als foerageergebied door de Ringslang. Echter blijft dit deel onbebouwd. Het potentiële foerageergebied zal door de huidige plannen niet aangetast worden.. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van compacte broeihopen van takken, stro en bladeren. Er zijn geen compacte broeihopen aanwezig in het plangebied. Schade aan het leefgebied van de Ringslang kan worden uitgesloten.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bunzing, Haas, Hermelijn en Konijn (allen Wnb-andere soorten) (0-1 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Er worden geen andere beschermde zoogdieren verwacht. Het plangebied is ook niet geschikt als leefgebied van beschermde zoogdieren.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (Wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Gewonde dwergvleermuis (0-1 km), Kleine dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger en Meervleermuis (1-5 km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicerend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. In het kader van het vleermuisprotocol is een bouwkundige inspectie uitgevoerd.

De kas in het zuiden van het plangebied biedt geen mogelijkheden voor vleermuizen. Dit is een kleine kas van enkel glas en een metalen frame.

Figuur 9 Voorzijde kas

Figuur 10 Achterzijde kas

Aan de noordzijde van het plangebied staat een kleine schuur die verbonden is aan het huis met een overkapping. De schuur is enkel steens zonder openstootvoegen of scheuren. Er zit een plat dak op met een aluminium daktrim. Deze trim zit zeer strak tegen de stenen en biedt daardoor geen ruimte voor vlemuizen. De schuur bevat geen verblijfmogelijkheden voor vlemuizen. De overkapping bestaat uit houten balken met daarop golfplaten. Hier zijn ook geen mogelijkheden voor vlemuizen te vinden. De aanwezigheid van verblijfplaatsen in de kas wordt uitgesloten.

Figuur 11 Voorzijde schuur met overkapping

Figuur 12 Achterzijde schuur

Aan de oostzijde van de woning is een kleine uitbouw met een plat dak. Dit dak is bedekt met asbestplaten waar golfplaten op liggen. De trim van deze uitbouw is gemaakt van hout. Een schroevendraaier is gebruikt om de ruimte achter de trim te inspecteren. De schroevendraaier past niet onder de trim. Deze trim biedt niet genoeg ruimte voor vlemuizen. De asbest- en golfplaten bieden ook geen verblijfmogelijkheid voor vlemuizen. Deze platen liggen plat en warmen snel op en bieden geen aangenaam microklimaat. Verblijfplaatsen van vlemuizen worden in deze uitbouw uitgesloten.

Figuur 13 Bovenaan­zicht uitbouw vanuit dakraam

Figuur 14 Golfplaten op het dak van de uitbouw

Figuur 15 Trim van de uitbouw

Figuur 16 Schroevendraaier vast in de trim

Aan de zuidzijde van het gebouw bevindt zich nog een uitbouw. Deze uitbouw heeft een puntdak belegd met dakpannen. De dakpannen eindigen op een plat dak en boven de dakgoot. Hierdoor zijn er geen uitvlieg­mogelijkheden voor v­leermuizen. Daarnaast liggen de dakpannen strak op elkaar waardoor er geen ruimte is voor v­leermuizen om het dak te betreden. Vanuit de zolder van het gebouw is te zien hoe het dak ge­ïsoleerd is. Dit is gedaan met steenwol. Steenwol zorgt voor irritatie aan de huid van v­leermuizen. Dit materiaal zorgt voor ongeschikte verblijflocaties voor v­leermuizen. De aanwezigheid van v­leermuizen in het dak wordt uitgesloten.

Figuur 17 Strak liggende dakpannen zonder ruimte

Figuur 18 Dakpannen zonder uitvlieg mogelijkheden

Figuur 19 Overzicht van de betimmering in de zolder

Figuur 20 Steenwol als isolatiemateriaal in de zolder

De muren van het pand bevatten geen kieren, scheuren of stootvoegen. Mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen hier worden uitgesloten.

Figuur 21 Dichte muren zonder ruimte voor vleermuizen

Figuur 22 Overzicht van de muren van het pand

In het noordelijke deel van de woning is een betimmering om de dakgoot gemaakt. Deze betimmering is van hout. Aan de onderzijde is voldoende ruimte voor vleermuizen om deze structuur te betreden.

Figuur 23 Betimmering om de dakgoot

Figuur 24 Opening aan de onderzijde van de dakgootbetimmering

Er is met een endoscoop gezocht naar sporen en verblijfplaatsen van vleermuizen. Aan de westelijke kant van de woning zijn op één plek nabij het noordeinde van de dakgoot vleermuisuitwerpselen aangetroffen in de betimmering. De betimmering biedt veel ruimte. Aan de hoeken zijn grotere openingen te vinden.

Figuur 25 Foto gemaakt met een endoscoop van de ruimte in de betimmering om de dakgoot

Figuur 26 Foto gemaakt met een endoscoop van twee uitwerpselen van vleermuizen in de betimmering om de dakgoot

Figuur 27 Foto gemaakt met een endoscoop van de opening in de hoek van de betimmering om de dakgoot

4.3.7 Aanvullend nader bouwkundig onderzoek

Met betrekking tot de gevonden uitwerpselen is op maandag 19-9-2022 op verzoek aanvullend nader bouwkundig onderzoek uitgevoerd. De betimmering rondom de dakgoot is extra uitgebreid en dit maal over de hele lengte onderzocht. Dit gebeurde zowel aan de westzijde als aan de oostzijde van de woning. Rondom de woning is in detail de dakgootbetimmering bekeken met een endoscoop. Tijdens dit bezoek zijn enkele uitwerpselen van vleermuizen gevonden aan de noordwestelijke hoek(3) en aan de oostelijke zijde (2) van de woning. Sporen van vleermuizen zijn enkel aan de binnenzijde van de goot aangetroffen. De muren en de raamkozijnen onder de goot zijn volledig schoon. Daarnaast zijn bij de openingen waar uitwerpselen zijn aangetroffen spinnenwebben die de opening blokkeren. Dit alles duidt erop dat deze betimmering incidenteel gebruikt is door enkele vleermuizen. De vorm van de uitwerpselen wijst op de Gewone dwergvleermuis. Het gaat om ongeveer tien uitwerpselen verdeeld over beide locaties. De hoeveelheid uitwerpselen is niet genoeg voor een langdurig, wekenlang of dagenlang gebruik als zomerverblijf, kraamkolonie of baltsverblijf. Als winterverblijf is deze ruimte niet geschikt voor vleermuizen. Daarvoor is de ruimte te tochtig en het huis wordt al jaren in de winter niet meer verwarmd. De ruimte koelt te veel af voor winterverblijf.

Het is bekend dat vleermuiskeutels heel lang geconserveerd kunnen worden op droge plaatsen. In grotten worden vleermuiskeutels aangetroffen van duizenden jaren oud die zich ophopen tot dikke lagen. De lange levensduur is te verklaren doordat de keutels zijn opgebouwd uit de harde, onverteerbare chitine- delen van insecten.

Waar vleermuizen langere tijd van enkele dagen tot enkele weken of maanden verblijven worden stevast ook keutels aangetroffen of de grond, op dorpels of vensterbanken én op muren onder de uitvliegopeningen. In het nabijgelegen Nieuwerbrug aan den Rijn heeft Watersnip Advies hier de laatste vijf jaar veel voorbeelden van gezien, tegen bijvoorbeeld muren van woonboerderijen, woningen en houten keten. Om deze reden is er ook intensief gezocht op de witte muren van het onderzoekspand en op de vensterbanken. Zowel op de gehele meterslange muur aan de westzijde als op de meterslange muur van de oostzijde werden geen vleermuiskeutels aangetroffen. De oostelijke muur ligt zo luw en beschermd tegen wind en regen dat het ook niet mogelijk is dat ze hier zouden zijn weggespoeld. De woning is in 2019 na overlijden van eigenaars geheel zorgvuldig gewit, ter voorbereiding van het op de markt brengen. De witlaag is nog steeds geheel dekkend en dus niet behandeld door de huidige eigenaar [REDACTED]

Het is het meest logisch dat er de laatste jaren geen actuele verblijfplaatsen van vleermuizen (zeker vanaf 2019) zijn aan en rond deze woning.

Figuur 29 Eerste locatie waar sporen zijn gevonden

Figuur 28 Tweede locatie waar sporen zijn gevonden

Figuur 30 Uitwerpselen op de eerste locatie

Figuur 31 Uitwerpselen op de eerste locatie

Figuur 32 Uitwerpselen op de tweede locatie

Figuur 33 Schone raamkozijnen onder de dakgoot

Figuur 34 Schone muur onder de dakgoot

Verder is gekeken naar compensatiemogelijkheden die toekomstig onderzoek zou kunnen gebruiken. Binnen een straal van 150 meter zijn geen andere gebouwen aanwezig. Voor de gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen wordt aanbevolen om een aantal bomen in stand te houden. Het gaat hierbij om o.a. de Tamme kastanje die aan de Enkele Wiericke staat. Daarnaast is het van belang dat in de nieuwe woning vleermuiskasten ingemetseld worden. Door het ontbreken van compensatiemogelijkheden is dit de enige weg om nieuwe verblijflocaties te realiseren.

4.3.8 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Groene glazenmaker (Wnb-hrl/ Rode lijst status 'bedreigd') voorkomt in de nabije omgeving van het plangebied (0-1 km).

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. Deze plant is niet aanwezig in en om het plangebied. De aanwezigheid van de Groene glazenmaker kan worden uitgesloten.

Figuur 35 Oeversituatie langs de Enkele Wiericke zonder krabbenscheer

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarin wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen gevolgen zijn voor beschermde natuurgebieden of verbodsbepalingen worden overtreden.

In de onderste tabel staan de soortgroepen die aanvullende maatregelen vereisen.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein liggen op 3,3 km afstand van het plangebied. Door de afstand is het niet nodig de stikstof depositie in de gebruiksfase op de natuurgebieden te toetsen.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Ja, het plangebied ligt in de Natuurnetwerk Nederland. Voor de instandhouding van de NNN is een ecologisch werkprotocol nodig tijdens sloop en bouw werkzaamheden in het plangebied.
Omgevingsvisie/verordening §3.2.3	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bunzing, Haas, Hermelijn en Konijn, geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
Vleermuizen §4.3.6	

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht (artikel 1.11). Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. *Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen
6. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
9. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
10. Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid, *Stroomschema beoordeling WABO-aanvragen woningbouw voor nieuwe initiatieven met stikstofdepositie, versie 6.1*, 15 maart 2022.
11. '© NDF - quickscanhulp.nl 1 september 2022

Geraadpleegde internetsites:

12. www.rijksoverheid.nl
13. www.bij12.nl
14. www.regelink.net
15. www.ravon.nl
16. www.vleermuis.net
17. www.zuid-holland.nl
18. www.zoogdierverseniging.nl
19. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
20. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
21. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+ 31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

